

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

1 Vtrum lex noua sit lex scripta, an ne potius cordibus indita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

Ratio legis rationalis.

Ad tertium arg.

Ad quartum ar. leges seruorū.

tia in vnum acernate alios deserere pauperes. Lex autem rationis vindicatrici illi generi inimicū fuit in congrua, vt per illam, que duritūcula videbatur, coerceretur, ne acius se de hostibus vindicarent, licet Christiis docuerit benignitati Christiane non competere. Dereliquis autem vide apud S. Th. Circa tertium argumentum itidem adnotandum est, bifariam se rempublicam gere posse erga extraneos: nempe aut iure pacis si commercium cum illis necesse sit; aut iure belli si sint hostes. Et iure quidem pacis tripliciter extrane nationes ad Iudicam populum accedebant. Primo vt transitum qua si peregrini facerent, erga quos lex exibat Exo. 23. Peregrino molestus non eris Secundo modo, vt itaquam aduenae apud illos habitarent, de quibus etiam c. 20. praemissum erat. Aduenam non conturbabis. Tertio modo, quia volebant prorsus in eorum ritum & consortium admitti. Inter quos secundū naturalem rationem ordo dignoscebatur. Admonet. num. 3. Poli. Philosophus, extraneos non esse temere in rempublica recipiendos, nisi sint vel auro, vel ab atatao oriundi, alias multa ab illis pericula imminerent reipublice. Ob idque quia Idumaei ab Esau fratre Iacob descenderant, & ipsi Israhelae apud Aegyptios peregrini plures ducentis annis egerant, iuebantur pacifice illos recipere, & profelyi hos qui vellent eorū religionem profiteri, caractere circumcisione insignirent. At vero quoniam Amalechitae perpetui hostes eorum erant, secundum illud Exo. 27. bellum Dei erat contra Amaleca generatione in generationem. Et pariter Ammonites & Moabites de terra promissionis fuerunt expulsi, circa personarum acceptionem potuit eos Deus a sua republica abigere. Sed & de bello contra hostes tā offerendo, quam sustinendo sanctissima erat scripta lex, Deut. 20. vt primo pacem eis offerrent. Secundo, vt fiduciam suam in ipsum Deum reijcerent. Tertio, vt in idoneos qui impedimento esse possent, domum remitterent. Quarto denique vt victoria modestē viderentur: feminis parcentes ac pueris. Ad quartum denique argumentum respondetur, quod cum familia in tribus ordinibus consistat, scilicet ad uxorem parentis ad filios, ac domini ad seruos, de omnibus tribus Deus creauit optimas leges sanciri. Et primo de seruis, quod ad mitigandos eorum labores pertinebat, preceptū erat Deu.

5. vt in die Sabbathi sicuti & domini requiescerent. Item in memoriam liberationis ex Aegypto, vbi ipsi seruerant, & in praesagium Christianae libertatis, & praecipue propter fraternam choriam, em cautum erat. Exod. 21. vt ex filiis Israhel nemo esset perpetuo seruus: sed septimo anno egredieretur liberū omnibus que asportauerant, adhibito in fine per viatico. vt Deu. 15. legitur. Neque quantum ad eorum vindictam fuit Deus negligens, immo & eodem c. 21. statuit, vt Dominus qui seruum mutaret, liberum dimitteret, & ancillam quam in uxorem duceret. Illud autem quod argumento obiectum est, scilicet occisorem serui impunem euadere, intelligebatur quando correctionis gratia virgula, non intentione vulnerandi percussisset, neque postea certum esset an ob tale vulnus obijset moriem. Nam si protinus moreretur, tunc Dominus reus fiebat. Et erga filios etiam Exo. 21. iuebatur parentes vt eo religiose instituerent, quos etiam paterne castigare poterat. At vero quia vt Philosoph. 10. Ethic. docet, pater tuum non habet coercitiam in filium, quando eorum crimen id postulabat iuebatur, vt argumentum est, filium publicae potestati puniendū permittere. Sed & de vxoribus tam dūcendis quam gubernandis optime exabant leges. Attamen libellus repudij ob eorum duritiam, qui perpetui erant odiorum memores, permissus illis fuit, vt per illud minus malum a maiori continerentur: videlicet, ne uxores enecarent.

QUESTIO VII.

DE LEGE EVANGELICA quantum ad eius substantiam.

S. Tho. 1. 2. quaest. 106.

ARTICVLVS I.

Vtrum lex noua sit lex scripta, an potius cordibus indita.

Quatuor legum genera circa initium superioris libri distincte monstrauimus, videlicet aeternam, naturalem, atque humanam, de quibus lib. 1. dissertum est; ac demum, diuinam, quam in hoc sumptis elucidandam. Hanc autem inuicem partiti sumus, ac nouam, vnde cum

priori hætenus dictum sit, subsequitur
v. de noua que Euangelica est, sermonem
subtexamus. Hæc enim si æternam acci-
pias, lex legum est, cuius gratia mundus
creatus fuit: ad quam ferendam Deus ipse
de celo descendit, & ad æternam felicitatē ca-
li referantur. Vt ergo hanc supra celestem
legem de cunctis suis numeris ac dignita-
tibus perpendamus, quaeritur primo siue
scripta decada, vt leges humane, & vetus
diuina, an vero sicut naturalis a natura, sic
supernaturaliter mentibus nostris impres-
sa? Nam quod sit scripta sunt argumenta

idem Apostolus diffusa est in cordibus no-
stris. Quem quidem D. Thom. secutus, sic D. Tho.
conclusionem interpretatur. Vnaquæque, Aristot.
inquit, res, vt 9. Ethic. auctor est Aristot. il-
lud esse videtur, quod in ea est potissimū,
hoc autem in lege noui testamenti est gra-
tia Spiritus sancti, quæ datur per fidē Chri-
sti virtusque est implendi legem, iuxta il-
lad ad Rom. 8. Lex spiritus vitæ in Chri-
sto Iesu liberauit me à lege peccatis, &
mortis, cum ergo gratia hæc intus funda-
tur a Deo in corda nostra, sit vt lex ipsa pri-
cipaliter sit in cordibus infixæ. Tamen illa
quæ credenda sunt & agenda in sacra
nobis pagina proponantur. Qua ratione
secundario potest dici scripta. Opus est ta-
men hæc locupletius exponi, quoniam sta-
tim offerrentur è regione argumenta.

Primū
arg. con-
tra præ-
dicta.

Argu. 1.

Dux vir-
tutes le-
gis.

Aristot.

Paulus.

VI

NOTO
IURE
EQUIBUS
DIE
15

Primū

argum.

Argu. 2.

Argu. 3.

Hiere.

Paulus.

Cōcluf.
catho.

August.

nonnulla. Primum, Lex hæc ipsissimum est
Euangelium de quo tamen Ioan. 10. c. ait
Hæc autem scripta sunt vt credatis. Secun-
do: Si lex hæc non esset scripta sed indita,
nihil a naturali distaret: quippe de qua ait
Propheta, Signatum est super nos lumen
vultus tui Domine. Tertio. Lex euangeli-
ca, Christianorum est propria, lex vero in-
dita vniuersis communiter nationibus pa-
tet. Legitur enim Sapient. 7. quod diuina
sapientia per nationes in animas sancta se
transfert, amicos Dei, & Prophetas consti-
tuit: ergo lex noua non est lex indita. Con-
trarium autem attestatur Hieremie vati-
cinium cap. 3. 1. Vbi Deus nostra designas
legem ait: Ecce dies veniem, dicit Domi-
nus, & consummabo super domum Israel,
& super domum Iacob testamentum no-
uum. Quod quidem testamentum decla-
rans subdit, Dabo legem meam in visceri-
bus eorum, & in corde eorum scribam eā.
Id. que Paulus ad Hebr. 8. ad hoc ipsum
propositum allegat. Et 2. ad Corinth. 3. la-
tius edisserit.

Quæstio hæc ex his modo citatis scri-
pturæ testimonijis inter catholicos Docto-
res originem duxit, quam prima legis no-
stræ excellentia commendatur. Statuamus
ergo conclusionem, quæ cunctis est catho-
licis receptissima. Lex nostra hoc a veteri
differt, q. cum ipsa scripta esset in tabulis
lapideis nostra tamen in cordibus inscul-
pta est. At vero conclusionis sensum pate-
facere, non est vsque adeo peruium. Aug.
enim lib. de spiritu & liter. c. 2. huc tãtum
perlinere arbitratur, quod charitas Dei,
quæ secundum Paulum & plenitudo & fi-
nis legis est, per Spiritum sanctum, vt ait

Primum, quod legis virtus est intellectu
instruere ac derigere, mentesque illustra-
re: hæc autem virtus per scripturam pate-
scit in euangelio sicutis antiquis in suo ca-
none, non est ergo cur nostra non dicatur
scripta, sicut illa.
Secundum argumentū est quod & cha-
ritas & gratia tam antiquis quam nobis di-
uinitus infundabatur in corda, cuius virtu-
te legem obseruabant, non est ergo cur il-
la minus dicatur indita quam nostra. Ad
huius ergo pleniorē intellectum discer-
nenda sunt duæ legis virtutes altera dire-
ctiua: qua scilicet intellectus illuminatur,
vt recta ire sciat, atque altera voluntatis af-
fectiua & motiua ad operandum. Et secun-
dam utramque lex Euangelica singulari-
ter est intus menti sculpta. Doceri enim
homo potest legem dupliciter. Vno mo-
do scripturam legendo, atque altero viuā
audiendo uocem. Atque hic est præstan-
tior modus quoniã auditus. vt lib. de sen-
su & sens. ait Philo. sophus, sensus est disci-
pline. Et quidem antiquis priori modo da-
ta est lex: nempe in lapideis tabulis scripta
quã illic subditi intuentes sequeretur: no-
strã uerò non sic scriptã Deus nobis de ce-
lo misit, sed ipse inde delapsus uia uoce
in aures mortalium inuulgauit, mentique
impressit: hoc est sermonis energia, mira-
colorumque potenti persuasit, neque uero
humano tm more illa nobis indies inscul-
pit, uerũ & a sensum fidei quæ superna no-
bis indicat, supernaturaliter nobis ingene-
rat. Itaq. cum generãda fides duo exigat,
scilicet, & ut proponantur credenda, &

Legi-
liorum.

Anth.

Legon-
xorum.

ut intellectus assensum illis præbeat, ut
 que nobis Christus absque scripto perfecit. Tamen ad illud prius officium administrans sibi adianxit: nempe Apostolos eorumque successores, qui ad miniculo illi essent ad prædicandam eadem fidem & legem. Et hoc est quod 2. ad Corint. 3. ait Apostolus; Epistola nostra vos estis, scripta in cordibus nostris, hoc est, per charitatem cordibus nostris infixam. Quæ admodum autem essent epistola, explanas subdit: manifestam quæ epistola estis Christi, ministrata à nobis hoc est; Quamuis nos verbis credenda proposuerimus, Christus tamen est qui fidei assensum in vobis insculpsit. Igitur quantum ad intellectus illuminationem, quæ prima legis est virtus, propterea per se primo lex nostra scripta est nobis in mente, quod assensio fidei opus est Dei. At quia illa quæ intellectui proponuntur in absentia Christi & Apostolorum, sibi memoria possent per accidens est scripta. Si enim vox Domini semper auribus nostris insonaret, nulla nobis opus esset scriptura. Quare ut Chrysostomus in prologo super Mattheum auctor, est librorum vice gratia: Spiritus sancti deberemus uti: sed quia illam excussimus, literæ sunt inuentæ; Christus namque nihil Apostolis scripto tradidit. Sed & quantum ad alteram legis virtutem, quæ est voluntatem ad agendum afficere ac promouere, pariter scripta est intus, quoniam legem ad finem præcipiendis implere, nisi per gratiam & fauorem Dei non possumus. Lex etenim tantum ostendit quid agere debeamus, tollens subinde, ut supra diximus, excusationem, qua ratione ait Paulus literam occidere, sed virtus operandi per gratiam nobis & charitatem suppeditatur. Quæ de causâ subdit, Spiritus sanctus viuificat. Et hoc est quod ait Ioannes, Lex per Moysen data est, puta scripta, in tabulis, in quibus nulla inerat agendi vis, sed gratia & veritas (ad purificandam corda, qui finis est legis) per Iesum Christum facta est.

Ad primū arg.

His ergo constitutis facillimæ sunt argumentorum solutiones. Ad primum enim respondetur, quod tam in lege veteri, quàm in noua, scripta ea sunt, quæ ad fidem gratiamque Spiritus sancti attinent, nempe tum illa, quæ ad cognoscendum diuinitatem Dei, & humanitatem Christi condunt, quam agenda quibus charitas confo-

uetur, quæ quidem fides, & charitas tam sub illo testamento illis donabatur in cordibus, quam sub nostro imprimatur. Attamen cum tam illic, quam hic, virtute vnius mediatoris illa fiebat impressio, differentia est quod cum illic nondum ille mediator præfens esset, nempe neque per se ipsa prædicasset, neque sacramenta illius legis virtutem passionis eius nondum exhibente ad conferendam gratiam iuuissent, nostrum vero & ipse Christus tradidisset nobis & Spiritus sanctus Apostolis declarasset, ac perinde sacramenta eandem charitatem nobis & gratiam infundant, lex nostra merito præ illa censetur in cordibus ingenta, sicuti illa erat in tabulis. Unde Paulus non ait simpliciter in cordibus, sed in cordibus carnalibus ut alluderet ad lapideas tabulas, duriciem cordium illius populi significantes cum tamen per charitatem nouæ legis corda, ut carnea, remolefcant. Ad secundum autem argumentum respondetur, quod lex naturæ iudicata est in cordibus naturali uia, lex uero gratiæ supernaturaliter. Atque ad tertium iam responsum est, quod non solum sub lege scripta, uerum neque sub lege unquam naturæ quæpiam recepit Spiritus sancti gratiam nisi per fidem Christi; Et ideo licet eadem sapientia fidei cunctos qui ab Adam usque iusti fuerunt, iustificauerit, peculiariter tamen propter præsentiam eiusdem auctoris gratiæ, censetur cordibus inscripta.

ARTICVLVS II

Utrum lex noua iustificet.

Secunda excellentia legis nostræ ab eius effectu petitur, atque ideo queritur, utrum virtutem habeat iustificandi? Arguitur namque parte negatiua. Nemo nisi per diuinam legis obedientiam fit iustus, secundum illud Hebr. 5. Factus est Christus omnibus obtemperantibus sibi causâ salutis æternæ. Euangelium autem non id uniuersum præstat, ut ei obediatur, restante ad Roman. 10. Paulo, non omnes obedire Euangelio; ergo lex noua nullam præ antiqua uirtutem habet iustificandi. Secundo, per id Paulus ad Ro. probat legem veterem non iustificasse, quod ea adueniente præuaticatio creuit. Ait enim cap. 4. Lex

iram